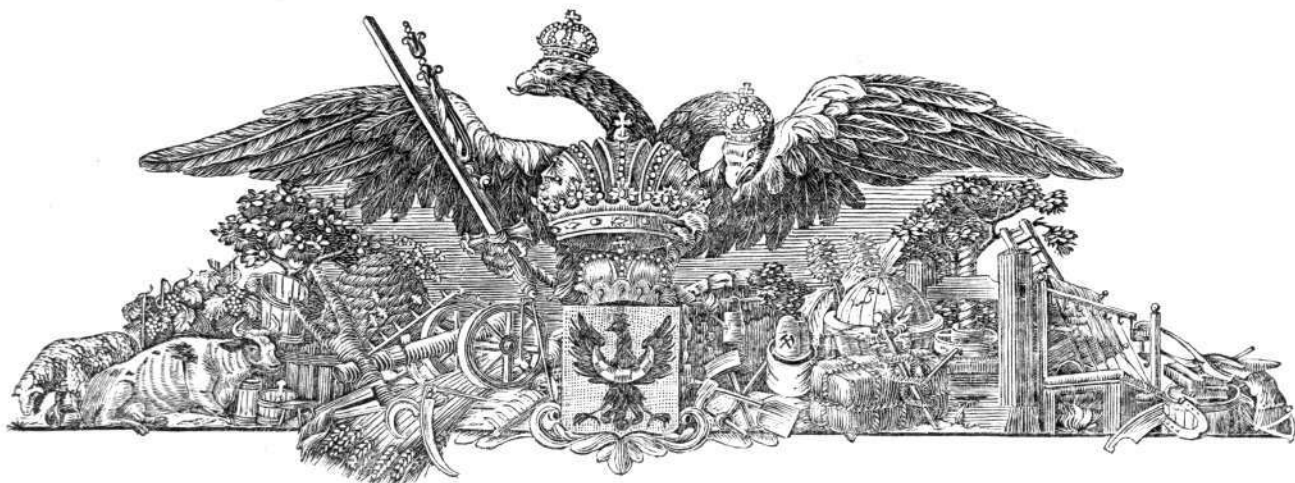

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj VI.

V sredo 20. kimovca 1848.

List 38.

Kakó zoper poslopno góbo ali vuka ravnati. *)

Poslopno góbo (versteckter Haus- oder laufender Schwamm) zatréti, ktera se posebno rada na pod pôdam (Fussboden) zapertih brunih, oblogah (Verschallungen) in legah kaže in rase, je pred vsim potreba, de se njene korenine najdejo, to je, de se poiše, kje de je rasti začela.

Zavoljo tega je potreba, de se pôd, obloge in tako lesovje vzdigne in odterga; vsa mokra zemlja, žaganje, oblanje, kosci poprejšnjiga lesa in kar kaže, de bi znalo gobovi rasti služiti, skerbno proč spravi in z novim lesam nadomesti. — Zidovje se mora povsod, kamor je goba ségla, do dobriega otrebiti. Če je moč, naj se da zid celo léto sušiti; če pa to ne more biti, naj se s pomočjo žerjavice in ognja posuši. Potem se vse špranje in luknje z gipsam dobro zamažejo, in namesti poprejšnje mokre zemlje naj se pod pôd čistiga, spraniga, popolnoma suhiga vodniga péška naspé, ki je posebno pri novih poslopih nar boljši. Iz mokrote izvira poslopna góba. Ta se mora tedej z vso skerbjo odpraviti.

Juri Pajk.

Zemljišni ali gruntni davek na Štajarskim in Krajskim.

(Iz Slovenije.)

Bravcam Slovenije je znano iz 17. lista, de za slovenski narod tako vneti poslanec iz Optujske volitne okolice, gospod Dominikuš, je 25. dan veliciga serpana predlog storil, de bi se zneski katastralne cenitve v Štajarski in Krajski deželi pregledali, de mu je pa minister denarstva s tem odgovoril, de je cenitva na Krajskim že pregledana bila, iz Štajarskiga pa še nobene pritožbe ni bilo, in de bi se, ako je tam kakošnega popravljanja treba, prošnja samimu njemu izročila.

Po teh besedah je gosp. Dominikuš svoj predlog zastran obéh dežel nazaj vzel, ter je po ministerjevem svetu za Štajarsko deželo prošnjo sestavil, in po prijaznosti gospoda poslanca zamoremo tu njeni poglavitni obsežik svojim rojakam na znanje dati.

V ti vlogi razloži gosp. poslanec z veliko znajdenostjo ob kratkim celo prigodbo v létu 1832 dognanih

katastralnih del, ter pové, kako de so bili dokončni zneski koj od dvorne kancelije prenizki, od kmetov pa previsoki spoznani, kar je priložnost dalo mnogim pritožbam, mnogimu pregledovanju in komisijam, ki so se godile v léti 1833, 1834 in 1835, brez de bi se bilo kaj opravilo. Zdaj se je dolžilo, de poglavitne vodila posamim práv izpeljane niso; zdaj se je zopet reklo, de so občne vodila same krive in napéne; eni so rekli, de se Štajarska dežela z doljno Avstrijo primerjati nesme, drugi, de se sme; na zadnje so pri naslednji odločbi ostali: Štajarski cenitni zneski, zlasti pa v dveh doljnih kresijah prenizko stojé proti čistim zneskam Krajske dežele, in se tedaj povikšati morajo.

Zastonj je bilo vsako zoperstavljanje in pregovarjanje, zastonj so se pogreški Krajske cenitve izkazovali, zastonj je bila opomba, de se je o pravici cenitve na Štajarskim že v létu 1832, tedej 3 léta pred dvomiti jelo, kakor so bili le znani zneski Krajske cenitve.

Mesca sušca v létu 1836 sta bila na Dunaj poklicana dva poslanca iz dežele in pa tehniški svetvavec od deželnega poglavarstva, de bi imenovane zneske zagovarjali — in desiravno se je pri teh pogovorih postavna ravna gubernija in pa Štajarskih ceniteljev popolnoma opravičila in so tudi deželne tarife poterjene bile, je bilo vendar ukazano, cenitne dela še pregledati (kar se je trikrat zgodilo in zopet overglo.)

Naloga in konec tega pregleda, h kterimu so bili 2 ptuja komisarja, dva ptuja nadglednika in namesto gubernijalniga uradnika pa Marborškiga kresijskiga poglavarja Marqueta poklicali, ni bil ravno kakošne pomote popraviti, ampak storiti, de se zneski Štajarske dežele mejni Krajski deželi približajo in pa do naprej zaznamovane šume 1 milijona gold. povzdignejo.

To pregledovanje se je godilo v létu 1836 in 1837 in sklenjeno je bilo se narboljšiga sredstva poslužiti, namreč povikšati cene pridelkov pri vverstenji posamesnih sosesk za eno ali več stopinj, kér se dvakrat opravičene tarife lotiti niso upali. In dobro so jo zadeli.

De bi se ta za Marborško, Celjsko in Graško kresijo večidel zastran njivnih, senoženitnih in vinogradskih pridelkov namenjena naredba saj nekoliko na videz opravičila, so poskusili le od ene soseske privoljenje k povikšanju ene stopnje zadobiti.

Za nekoliko izurjeniga uradnika, se vé de, to ni

*) Odgovor na prošnjo gosp. Jožefa Slaviča, kmetovavca na Štajarskim. Vredništvo.